

בס"ד

"לכה איעצך" - לפרשת בלק

1. דברים פרק לד פסוק י': ולא קם נביא עוד בישראל כמשה...

2. ספרי דברים פסקא שז

ולא קם נביא עוד בישראל כמשה - בישראל לא קם אבל באומות העולם קם ואיזה זה זה בלעם בן בעור

3. מסכת אבות פרק ה משנה יט

כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו ושלשה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע **עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה** מתלמידיו של אברהם אבינו **עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה** מתלמידיו של בלעם הרשע מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא שנאמר (משלי ח') להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. אבל **תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם** ויורדין לבאר שחת שנאמר (תהלים נ"ה) ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך :

4. במדבר פרק כ"ב

(ט) וַיבֹּא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ :

(י) וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אֶל הָאֱלֹהִים בְּלֹק בְּן צֶפֶר מֶלֶךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלַי :

(יא) הֲנֵה הָעַם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיִּכַּס אֶת עֵינָיו הָאֲרֶז עֲתֵה לְכֵה לִי אֶתוֹ אוֹלֵי אוֹכַל לְהִלָּחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו :

(יב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם **לֹא תֵאָר אֶת הָעַם** כִּי בְרוּךְ הוּא :

(יג) וַיִּקַּם בְּלַעַם בְּבִקְרֹר וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרֵי בְלֹק לְכוּ אֵל אֲרֻצְכֶם כִּי מֵאֵן יִהְיֶה לְתַתִּי לְהִלָּךְ עִמָּכֶם :

(כ) וַיבֹּא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לֵימֹר לֹא אִם לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוֹם לְךָ אִתָּם וְאָךְ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֶלֶיךָ אֶתוֹ תַעֲשֶׂה :

(כא) וַיִּקַּם בְּלַעַם בְּבִקְרֹר וַיַּחְבֹּשׁ אֶת אֶתְנֹו וַיֵּלֶךְ עִם שָׂרֵי מוֹאָב :

(כב) וַיַּחַר אֵף אֱלֹהִים כִּי הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְנַצַּב מִלֶּאֶךְ יִהְיֶה בְדַרְכְּךָ לְשֹׁטֵן לּוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל אֶתְנֹו וְשָׁנִי נִעְרָיו עִמּוֹ :

5. במדבר פרק כ"ג

(יא) וַיֹּאמֶר בְּלֹק אֶל בְּלַעַם מַה עֲשִׂיתָ לִּי לְקֹב אֵיבִי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְּרַךְ :

(יב) וַיַּעַן וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶת אֲשֶׁר יִשִּׂים יִהְיֶה בְּפִי אֶתוֹ אֲשֶׁמֶר לְדַבֵּר :

(כה) וַיֹּאמֶר בְּלֹק אֶל בְּלַעַם גַּם קִיב לֹא תִקְבְּנוּ גַם בְּרַךְ לֹא תִבְרַכְנוּ :

(כו) וַיַּעַן בְּלַעַם וַיֹּאמֶר אֶל בְּלֹק הֲלֹא דִבַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר **כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר יִהְיֶה אֶתוֹ אֲעֲשֶׂה** :

6. במדבר פרק כ"ד

(יח) וַיַּעַן בְּלַעַם וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדֵי בְלֹק אִם יִתֶּן לִי בְלֹק מִלֵּא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכַל לְעִבֵר אֶת פִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי לַעֲשׂוֹת קִטְנָה אוֹ גְדוֹלָה :

7. במדבר פרק כ"ד

(י) וַיַּחַר אֵף בְּלֹק אֶל בְּלַעַם וַיִּסְפֹּק אֶת כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בְּלֹק אֶל בְּלַעַם לְקֹב אֵיבִי קִרְאתִיךָ וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְּרַךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים :

(יא) וְעַתָּה בָּרַח לְךָ אֵל מְקוֹמְךָ אֲמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבְּדְךָ וְהִנֵּה מְנַעַךְ יִהְיֶה מִכְבוֹד :

(יב) וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אֶל בְּלֹק הֲלֹא גַם אֵל מְלֹאכִיךָ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר :

(יג) אִם יִתֶּן לִי בְלֹק מִלֵּא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוֹכַל לְעִבֵר אֶת פִּי יִהְיֶה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה מִלִּפְי אֲשֶׁר יְדַבֵּר יִהְיֶה אֶתוֹ אֲדַבֵּר :

(יד) וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעִמִּי **לְכֵה איעצך** אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים :

(טז) נֶאֱמַר שָׁמַע אֲמַרְי אֶל וַיִּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן מִחֲזֵה שְׁדֵי יַחֲזֵה נֶפֶל וְגִלּוֹי עֵינָיִם :

(יז) אֲרָאנוּ וְלֹא עֲתָה אֲשׁוּרנוּ וְלֹא קְרוֹב דָּרַךְ כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב וְקַם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל וּמַחַץ פְּאֵתָי מוֹאָב וְקַרְקַר כָּל בְּנֵי שֵׁת :

(יח) וְהִיָּה אֲדוֹם יִרְשָׁה וְהִיָּה יִרְשָׁה שְׁעִיר אֵיבִיו וַיִּשְׂרָאֵל עֲשֶׂה חֵיל :

(כה) וַיִּקַּם בְּלַעַם וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְמִקְמוֹ וְגַם בְּלֹק הָלַךְ לְדַרְכוֹ :

8. במדבר פרק כ"ה

(א) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיַּחַל הָעַם לְזָנוּת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב :

(ב) וַתִּקְרָאוּ לָעַם לְזָבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן :

(ג) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר וַיַּחַר אֵף יִהְיֶה בְּיִשְׂרָאֵל :

- (ד) ויאמר יהוה אל משה קח את כל ראשי העם והזקע אותם ליהוה נגד השמש וישב חרון אף יהוה מישראל :
 (ה) ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור :
 (ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח אהל מועד :
 (ז) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו :
 (ח) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל :
 (ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלה :

(יז) **צ'רור את המדינים והפיתם אותם :**

(יח) כי צ'ררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחתם המכה ביום המגפה על דבר פעור :

9. רש"י על במדבר פרק כה פסוק א

(א) בשטים - כך שמה :

לזנות אל בנות מואב - ע"י עצת בלעם כדאיתא בחלק :

10. רמב"ן על במדבר פרק כה פסוק א

(א) לזנות אל בנות מואב על ידי עצת בלעם, כדאיתא בחלק (סנהדרין קו), לשון רש"י ובאמת שהזנות לא היתה מזמת הנשים, כי בעצת אנשיהן וגדוליהם נעשה, ומזקני מדין היה להם, שנאמר במדינים (להלן פסוק יח) כי צוררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור, כי נכלו להם בזמה להדיחם אחר בעל פעור ולכן יתכן שהיה בלעם בעצה, שהוא גדול עצתם, ודעתו להרע לישראל ועשה בזה כל יכולתו, כמו שנאמר (דברים כג ו) ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם, ועל כן הרגוהו בחרב :

11 במדבר פרק ל"א (פרשת מטות)

(א) וידבר יהוה אל משה לאמר :

(ב) **נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמין :**

(ג) וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם אנשים לצבא ויהיו על מדין לתת נקמת יהוה במדין :

(ד) אלה למטה אלה למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא :

(ה) וימסרו מאלפי ישראל למטה שנים עשר אלה חלוצי צבא :

(ו) וישלח אתם משה אלה למטה לצבא אתם ואת פינחס בן אלעזר הכהן לצבא וכלי הקדש וחצצרות התרועה בידו :

(ז) ויצבאו על מדין כאשר צוה יהוה את משה ויהרגו כל זכר :

(ח) ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם את אוי ואת רקם ואת חור ואת רבע חמשת מלכי מדין ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב :

(יד) ויקצף משה על פקודי החיל שרי האלפים ושרי המאות הבאים מצבא המלחמה :

(טו) ויאמר אליהם משה החייתם כל נקבה :

(טז) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל ביהוה על דבר פעור ותהי המגפה בעדת יהוה :

12. מסכת סנהדרין דף ק"ו א'

ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם וגוי את בלעם בן בעור הרגו בחרב בלעם מאי בעי התם אמר רבי יוחנן שהלך ליטול שכר עשרים וארבעה אלף [שהפיל מישראל]

13. עקידת יצחק - בראשית פרק כ"ב

(יח) והתברכו בזרעך כל גווי הארץ עקב אשר שמעת בקלי :

(יט) וישב אברהם אל נערו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע :

(כ) ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם וילדה מלכה גם הוא בנים לנחור אחיד :

(כא) את עוז בכרו ואת בוז אחיו ואת קמואל אבי ארם :

(כב) ואת פשד ואת חזו ואת פלדש ואת ידלף ואת בתואל :

(כג) ובתואל ילד את רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם :

14. "כל נביאי אומות העולם מן מלכה עמדו" - ילקוט שמעוני במדבר פרק כ"ג רמז תשס"ו

... מלכה ושרה היו אחיות שנאמר ויקח אברם ונחור להם נשים ושתיהן היו עקרות, וכיון שנעקד יצחק על גבי המזבח, אמר הקב"ה לאברהם והתברכו בזרעך כל גווי הארץ, היה אברהם מהרהר ואומר אחרים מתברכין בזכותי ומלכה קרובתי אחות אשתי לא היתה צריכה להפקד, מיד ילדה מלכה גם היא, ילדה מלכה בנים אין כתיב כאן אלא גם היא, שכשם שהיתה שרה עקרה ונפקדה כך מלכה נפקדה. ואמרו רבותינו כל נביאי אומות העולם מן מלכה עמדו שנאמר את עוז בכורו זה איוב שנאמר איש היה בארץ עוז איוב שמו. את בוז אחיו זה אליהו בן ברכאל הבווי. ואת קמואל זה בלעם ולמה נקרא שמו קמואל שקם כנגד אומתו [של אל]

15. בניה של מלכה מציעים את התורה לאומות העולם - תנא דבי אליהו רבא פרק כ"ח

כיון שבאו נח ובניו לעולם א"ל הקב"ה לשם בן נח שם אוהבי אלו היתה תורתו בעשרה דורות הראשונים תאמר כבר החרבתי את עולמי מפניהם. עכשיו שנבראו כל העכו"ם אראה אם יקבלו תורתו עליהם לך והתנבא להם ואז היה שם בן נח

מתנבא לעכו"ם ארבע מאות שנה ולא קבלו העכו"ם ממנו. מכאן ואילך התנבאו לעכו"ם אליפו התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי ואליהוא בן ברכאל הבוזי ואיוב מארץ עוף ובעור אבי בלעם ובלעם והוא האחרון שבכולם

16. עד מתן תורה, לא מקבלים אומות העולם את התורה - תנא דבי אליהו זוטא פרק י"א

... עד שיצאו ישראל ממצרים ובאו להר סיני לקבל את התורה חזר הקב"ה על כל אומה ולשון ואמר להם שיקבלו את התורה ולא קיבלו אותה ובכל דור ודור היו באים עדים ומעידין אותן ואלו הן אליפו התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי ואליהוא בן ברכאל הבוזי ואיוב מארץ עוף ובעור ובלעם בן בעור והוא היה האחרון שבכולם

17. "הבה נתחכמה לו" - מסכת סוטה דף י"א א'

א"ר חייא בר אבא א"ר סימאי שלשה היו באותה עצה ("הבה נתחכמה לו") **בלעם ואיוב ויתרו** בלעם שיעץ נהרג איוב ששתק נידון ביסורין יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית שנאמר ומשפחות סופרים יושבי יעבץ תרעתים שמעתים סוכתים המה הקנים הבאים מחמת אבי בית רכב וכתוב ובני קיני חתן משה וגו':

18. בלעם איוב ויתרו יועצים לפרעה מה לעשות במשה הצעיר - רבינו בחיי על שמות פרק ד' פסוק י'

... ומה שאמר כי כבד פה אמרו במדרש משה נתגדל בפלטרין של פרעה והיה נוטל כתרו ומשליכו לארץ ורצה המלך לדונו להריגה ואמרו לו אצטגנינו זהו שאמרנו לך שהוא עתיד להושיע את ישראל ולהחריב מלכותך, **נתייעץ פרעה עם חכמיו והיו בכלל יועציו יתרו ואיוב ובלעם זה אומר חייב מיתה הוא וזה אומר נער הוא ואין לו דעת**, מה עשה הביאו לו קערה אחת נתנו בתוכה זהוב אחד וגחלת של אש

19. בלעם ובניו יועצים לפרעה עם הופעתם הראשונה של משה ואהרן - ילקוט שמעוני שמות ה'

ואחר באו משה ואהרן ויהי כבואם אל שער בית המלך והנה שני כפירי אריות אסורים שם בכבלי ברזל ואין איש יוצא ובא מפניהם לבד אשר יצוה המלך לבדו וילכו האומנין ויסירו הכפירים בלחשיהם ויביאוהו וימהר משה וינף את המטה על הכפירים ויתירם. ויבואו בית המלך והכפירים באו עמם בשמחה גדולה כאשר ישמח הכלב אל אדוניו בבואו מן השדה. ויהי כראות פרעה כן ויתמה על ככה ויבהל מאד מפני האנשים כי היתה תוארם כתואר בני אלהים. ויאמר להם המלך מה אתם רוצים ויאמרו לו ה' אלהי העברים שלחנו אליך לאמר שלח את עמי ויעבדוני ויירא מאד מפניהם ויאמר להם לכו היום ובואו למחר ויעשו כדבר המלך. **ויהי אחרי לכתם וישלח פרעה ויקרא לבלעם הקוסם וינו"ס וימברונו"ס בניו המכשפים** וכל חרשי מצרים ויבואו אל המלך ויספר להם המלך את אשר דברו אליו. ויאמרו החרטומים אליו איך באו אליך האנשים מפני הכפירים [ויאמר להם הניפו המטה עליהן] ויתירום ויבואו אלי גם הכפירים נעשו ככלבים וישמחו לקראתם **ויען בלעם אל המלך אין אלה כי אם מכשפים כמונו ועתה שלח בעדס ויבואו ונבחנה אתם ויעש המלך כן** :

20. בלעם יועץ לאומות העולם במתן תורה - בעלי התוספות שמות א' י'

דאמרי' בזבחים פרק פר החטאת בשעה שנתן הקב"ה תורה לישראל באו האומות אצל בלעם אמרו לו מה קול ההמון ששמענו שמא הקב"ה מביא מבול לעולם וכו' כדאיתא התם

21. בנין של בלעם עושים את העגל - ספר עמק המלך שער י"א פרק כ"ב

נאמר 'לך רד כי שחת עמך' [שמות ל"ב ז'] שקבלת בלא רצוני. והם מצד הרע של הבל, **שראש שלהם יונו"ס וימברונו"ס בני בלעם הרשע, שעשו את העגל בכישוף שלהם**, כנזכר בפרשת כי תשא בזוהר [קצ"א א']:

22. ספר חידושי אגדות חלק שלישי עמוד רמ"ז – מס' סנהדרין

ג' היו באותה עצה וכו'. פי' הגדולים יותר באומות והם על כלם הם שלשה, ודבר זה ידוע לנבונים: השנים מהם יש להם חבור לישראל שאינם מתנגדים לגמרי והאחד מתנגד להם לגמרי. וזה כי אברהם ויצחק היו לאומות חבור אליהם, שהרי מן אברהם יצאו כמה אומות ומיצחק יצא אדום, ומן יעקב הוא השלישי היה זרעו נבדל לגמרי מן האומות, ולכך כנגד זה היה יתרו שהיה גר כמו שהיה אברהם, וכן יצחק היה בעל יסורין כמו שאמרו במדרש (ב"ר פס"ה) יצחק חדש יסורים וכנגד זה [איוב] שהיה בעל יסורין [וכנגד זה היה איוב ולא היה ג"כ מתנגד לישראל כמו שלא [היה] יצחק ג"כ מתנגד לאומות] **אבל יעקב שהיה מתנגד לאומות וכדכתיב (בראשית כ"ה) ויתרוצצו הבנים בקרבה ולכך יצא מהם בלעם שהיה מתנגד לגמרי לישראל והבן זה מאוד** :

23. שמות פרק ל"ג

(יד) ויאמר פני ילכו ונחנתי לך :

(טו) ויאמר אליו אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה :

(טז) ובמה ינדע אפוא פי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלא בלקתך עמנו **ונפלינו אני ועמך מפל העם אשר על פני האדמה** :

(יז) ויאמר יהוה אל משה **גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה פי מצאתי חן בעיני ואדעך בשם** :

24. ילקוט שמעוני שיר השירים – פרק ג'

ד"א אחזתיו ולא ארפנו, אמר ר' יצחק עד שלא הוקם המשכן היתה הנבואה מצויה בעובדי אלילים, **משהוקם המשכן נסתלקה מהם** שנאמר אחזתיו ולא ארפנו, וכתוב **ונפלינו אני ועמך**, א"ל הרי בלעם מתנבא, א"ל לא לטובתו מי מנה עפר יעקב, לא הביט און, מה טובו אהליך, דרך כוכב, וירד מיעקב.